

Motion till riksdagen 2013/14: MJ383

av **Cristina Husmark Pehrsson (M)**

Stoppa den invasiva mårddunden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stoppa mårddundens spridning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydliggöra beslutsamhet att bekämpa invasiva arter innan de får fäste.

Motivering

Sverige har sedan 2008 drivit ett projekt för att förhindra etablering och vidare spridning av den främmande och invasiva mårddunden. Mårddundsprojektet har sedan 2010 bedrivits i form av ett delvis EU-finansierat projekt (Life plus) i Sverige, Danmark och Finland där ett flertal olika organisationer och myndigheter medverkar (Naturvårdsverket, Jägareförbundet, Sveriges lantbruksuniversitet, länsstyrelserna i Norrbotten, Västerbotten och Skåne, Naturstyrelsen, Danmark, och Viltcentralen, Finland). Utöver dessa direkt medverkande parter har även Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Smittskyddsinstitutet och Direktoratet för Naturförvaltning (DN) deltagit i projektets styrgrupp. DN (numera Miljödirektoratet i Norge) har även bidragit ekonomiskt till projektet, trots att man själv inte får tillgodogöra sig EU-finansieringen, för att stoppa invasionen av mårddund innan den på allvar når Norge. Mårddund finns idag rikligt förekommande i både Finland och Tyskland, dit den spridit sig från en utsättning i västra Sovjetunionen under 1930–50-talet och håller för närvarande på att invadera norra Sverige/Norge och södra Danmark.

Målet med projektet är att förhindra den skadliga och främmande mårddunden från att etablera sig i Sverige, Danmark och Norge. I Norrbotten och på Jylland där det redan finns små populationer är målet att helst utrota arten, eller i andra hand, innesluta och begränsa populationen kraftigt inom dessa

Fel! Okänt namn på

områden samt att förhindra vidare spridning. I Finland är målet att i anslutning till den svenska gränsen begränsa populationsstorleken kraftigt och förhindra spridning in i Sverige och Norge. För att lyckas med detta krävs att det inom Life plus-projektet etablerade samnordiska varningssystemet upprätthålls och att den samnordiska förvaltningen fortsätter. Sedan 2010 har EU-miljöprogrammet Life plus tillsammans med medfinansiärerna (framför allt Naturvårdsverket) bidragit med 5,3 miljoner euro till projektet. För EU:s del har ett viktigt syfte varit att projektet ska utveckla metoder och varningssystem för förvaltning av mårhund och liknande arter som efter projektet kan implementeras permanent i projektländerna och även andra EU-länder med liknande problem.

Nordiska rådet har i en rekommendation redan uppmanat regeringarna i de nordiska länderna att upprätta en samnordisk strategi för att förhindra mårhundens expansion och därmed en betydligt minskad risk för spridning av dvärgbandmasken. I och med mårhundens höga populationstätheter i etablerade områden sprids sjukdomar den kan bära mycket snabbt.

Mårhundeprojektet har inneburit mycket gott för att motverka och stävja mårhundens expansion och därmed riskspridningen av dvärgbandmasken. Projektet löper dock ut 2013. Med hjälp av projektet har över 1 000 mårhundar oskadliggjorts inom projektområdet mellan 2010 och 2013, varav drygt 500 i finska Tornedalen för att hålla nere populationen och drygt 500 i norra Sverige och på Jylland. Till följd av mårhundspopulationens snabba populationsutveckling skulle vi nu ha haft upp emot 1 000 mårhundar enbart i norra Sverige utan projektets insatser; nu har vi istället drygt ett hundratal. Vi hade kanske då varit utanför det fönster där det går att stoppa arten från att få fäste i hela landet. Nu finns istället förhoppningen att vi om några år till största delen endast har steriliserade projektdjur (som används för att hitta nya invandrade djur) i landet om projektets fortlevnad säkerställs. Den mycket snabba populationsutvecklingen utan förvaltningsinsatser kan vara svår att föreställa sig. Utvecklingen av mårhundsavskjutningen i Finland kan fungera som en jämförelse där jaktbytet år 1970 var 800 individer, vilket år 2000 hade blivit 85 000 individer, och 170 000 individer år 2012.

Tyvärr har signaler kommit om en osäker framtid för projektet och inblandade intressenter funderar på om det är möjligt att upprätthålla de inarbetade och effektiva arbetsformer man har fått på plats. Det är stor risk att tidigare satsade resurser blir bortkastade om Nordens regeringar drar ned ambitionerna och sänker hindren för mårhundens spridning. Det finns ett framgångsrikt projekt på plats som fungerar som en skyddsvall. Kostnaden att stoppa en invasiv art i ett tidigt skede är betydligt lägre än att bekämpa den eller att hantera riskerna som den ger när den väl etablerat sig. Detta görs också mycket tydligt i det förslag till ny lagstiftning för att förebygga och hantera det snabbt ökande hotet från invasiva arter som EU-kommissionen lade fram i september 2013.

Därför är det viktigt att redan nu utveckla nya strategier samt framförallt att upprätthålla det etablerade skydd mot inträngande som Mårhundeprojektets fortlevnad innebär. Sett i ett längre perspektiv ligger det i allas intresse

Fel! Okänt namn på

att våra barn och barnbarn även i framtiden ska kunna klappa hundar och plocka bär utan att riskera att smittas av dvärgbandmask.

Stockholm den 24 september 2013

Cristina Husmark Pehrsson (M)